

weest, om met den Gouverneur over Almkerk te spreken, en er andere troepen te vragen. Z.H.Ed. Gestr. verlangde dat ik al het voorgevallene hem confidencieel zoude schrijven, quod fiet. De burgemeester van Emmichoven en de assessor van Almkerk zijn beslisse, domme Scholtianen, op beide zal ik den Gouverneur nominatim opmerkzaam maken."

Met „al het voorgevallene" bedoelt Pape natuurlijk de geregelde oefeningen der Afgescheidenen, en de menschelijkheid der soldaten; of zou hij daaronder ook gerekend hebben, dat b.v. tegen het inkwartierings-reglement en tegen de schikking van den verantwoordelijken burgemeester in, door een „arrangement" van oud-assessor I. Midkelkoop en kapitein Meyling, een paar gegoede Hervormden worden vrijgesteld van inkwartiering?

Pape is niet de eenige, die met klachten tot den Gouverneur komt.

Bij de wisseling van troepen te Almkerk op 15 Jan. regelde burgemeester Duyser de inkwartiering zonder den assessor De Jong te raadplegen (een overtreding van het Reglement); en hij plaatste daarbij ook manschappen bij B. Brinkhuizen, G. van Stenis en G. Schreuders, drie afgescheidenen; bij de twee eerstgenoemden werden wekelijks oefeningen gehouden. Daar de assessor de inkwartiering bij de drie genoemden „niet geëvenredigd acht, en verdere aanmerkingen maakt, richt burgemeester Duyser een brief tot den Districtscommissaris, waarin hij zijn assessor, en en passant ook zijn ambtgenoot Den Dekker te Emmichoven, op allerlei wijze zwart maakt (4 Februari).

Deze beschuldigingen bereiken, via den Generaal Staf te Tilburg, den Gouverneur (25 Febr.), die hierop persoonlijk naar Emmichoven komt.

Het gevolg van een en ander is geweest, dat Burgemeester Den Dekker, die volgens het getuigenis van den Gouverneur zelf (25 Febr.), nooit „blijken van ongeschiktheid voor zijn post" heeft gegeven, last ontvangt om ontheffing uit zijn ambt te vragen.

Uit het breede verweer van Den Dekker (11 Mei, handelende over inkwartieringskwesities) blijkt o.m., hoe men hem heeft willen pressen om manschappen te legeren bij een viertal (afgescheidenen?), dat door den Burgemeester aldus wordt aangeduid:

1e. een weduwe, ziek, en nu al overleden en begraven.

2e. een schoenmakersvrouw, welke twee dagen daarna is bevalen.

3e. een arme smid met vijf kleine kinderen.

4e. een huisgezin, welke in den loop van een maand drie sterfgevallen heeft ondergaan.

Het verweer eindigt met deze woorden:

„Ik heb het als mijn plicht geacht UHoogEd. alvorens mijn ontslag te verzoeken, met het voorgescrevene bekend te maken, daar ik voor het overige van mijn Inwoonders zedert vijf en twintig Jaaren, dat ik als Hoofd van deze Gemeente [fungeer], geen enkele klacht is ingebracht, maar tot op den dag van heeden de grootste liefde en hoogagting heb mogen genieten en ik ten volle verzekerd ben dat mijn ontslag, uytgezonderd eenige weinigen, met leedwezen zal worden vernomen."

Het antwoord is een kort vernieuwd bevel: ontslagaanvraag voor 25 Mei!

En zoo geschiedt... Bij K. B. van 24 Juni '36 wordt het ontslag aan Den Dekker gegeven, „eervol"... de schande is niet aan zijn kant!

Daar de nieuwe burgemeester, als familielid van den assessor eigenlijk niet eens benoembaar is, duurt het wat lang voor hij, A. B. van de Koppel, zijn aanstelling ontvangt. Zijn neef, de assessor A. v. d. Koppel leidt alvast (Juli '36) de felle vervolging in, waarbij allerlei vergaderingen worden verstoord, en het proces-verbalen regent.

„Gaaf Pape echter nog niet straf genoeg, en hij bemoeit zich er maar weer eens mee (5 Aug.):

Ik heb „Z. Exc. (den Gouverneur) in bedenking gegeven om spoedig de aanstelling des burgemeesters uit te vaardigen, en in Emmichoven een detachement Cavallerie te cantonneeren, waardoor ineens al die miserebilititeiten „Einhalt" gedaan zal worden. Men gaat inderdaad met te veel zachtheid te werk, en omme nimmum nocet! Men moet de belhamels uitsluitend belasten met de militairen, en zulks spoedig doen, dan is al het gekwaak en gewauwel van Dord in eens uit, want hoe langer ik de zaak bezie, hoe meer ik mij overtuigd houde, dat de domme hoop gedwongen moet worden om wijs te worden."

We keeren nog eens terug naar den brief van 3 Maart '36:

„Ik zend UEd. eene lijst van de Separatisten, die ik aan den Minister reeds heb doen toekomen. Welk een correspondentie heeft mij dat gekost!"

„Hier zag de Ringscriba tegen de moeite op, en heb ik zelf alles moeten gaan informeren, daar zond een ander mij eene dissertatie over de oorzaken der scheiding, en vergat de hoofdzak: elders zond men gedeeltelijke opgaven. 't Is bitter dat er onder de goedgezinden zooveel onbruikbaar is!"

Deze, in het Class. Archief te Heusden bewaarde lijst mag misschien onvolledig zijn, we zijn Pape toch zeer dankbaar voor de moeite, welke hij ge-

nomen heeft om ons deze waardevolle gegevens te verschaffen over de uitbreiding der afscheiding, enkele maanden na 24 Nov. '35.

We lichten uit deze statistiek enkele plaatsen (van de 27) met de cijfers:

	Ned. Herv. Kerk (v. de Afscheiding)		SEPARATISTEN		
	zelen	lidmaten	lidmaten	geen lidmaten en kinderen	totaal
Almkerk en Emmichoven	1334	280	2	—	2
Andel, Op en Neer	845	170	2	3	5
Babyloniënbroek en Hill	303	145	10	19	29
Doeveren, Gend., Gansoyen	475	158	—	—	362
Dussen, Munsterkerk	621	233	7	1	8
Giesse, Rijswijk	613	202	9	27	36
's Gravenmoer	764	273	7	9	16
's Grevelduin	—	—	—	—	—
Vrijh., Cap.	1815	853	11	niet opg.	11
Meeuwen, Haagoort	351	180	3	8	11
Sleuwyk	628	152	17	51	68
Sprang	1007	496	17	4	21
Uitwijk	320	134	8	16	24
Waardhuizen	—	—	—	—	—
Veen	781	213	20	35	55
Werkendam	—	—	—	—	—
De Werken	2151	510	41	119	160

Dat zijn nietig-kleine getallen!

Zelfs al rekent men er mee, dat wellicht niet alle Afgescheidenen zijn meegeteld, dan ontkomt men nog niet aan den indruk, dat de Geref. Kerken wel zeer klein zijn begonnen!

Volgens de toelichtende memorie is te Dussen de gemeenschappelijke kennisgeving van Afscheiding als „onbehoorlijk" teruggezonden (ze sprak van de „z.g.u. H. Kerk"); en te Genderen is het getal waarschijnlijk iets kleiner.

„Het is aan het Klassikaal Bestuur onmogelijk, om het juiste aantal der Separatisten in Almkerk en Emmichoven op te geven, en alle pogingen daartoe zijn tot dusver nutteloos geweest; met een zekere geheimzinnigheid houdt men het aantal verborgen; en bijaldien er stellig te Almkerk meer dan twee zijn, zooals de kerkeraad van schriftelijk afgescheidenen meldt, zoo is het openbare getal van 400, door den Ringscriba van Woudrichem genoteerd te onbepaald groot om op hetzelfde te kunnen rekenen. Alleen kan men dit zeggen, dat velen die zich niet schriftelijk hebben gesepareerd, het facto met de Sectarissen houden."

„De stand der Separatisten is over het algemeen die van de minste klasse, bijna niemand van hen heeft eenigen invloed (hetzij door zijn kunde, hetzij door zijne middelen). — Het gros der Sectarissen bestaat uit dagloons, ambachtslieden, en zoodanigen die in het maatschappelijk leven van anderen geheel afhankelijk zijn."

De Ringscriba had het getal te Almkerk en Emmichoven niet zoo slecht geschat; ruim een jaar later zijn aldaar niet minder dan 400, die schriftelijk kennis van afscheiding hebben gegeven.

In September 1836 werd de volgende acte¹⁾, door meer dan 350 personen geteekend (ruim een half jaar later volgen nog circa 50), bij den Hervormden Kerkeraad ingediend:

„Wij ondergeteekenden verklaren ons af te scheiden met onzen Predikant, den WelEerw. Heer G. F. Gezelle Meerburg, van het sedert 1816 bestaan hebbend zoogenaamd Nederlandsche Hervormd Kerkbestuur en door deze onze afscheiding ons alleen te houden aan de formulieren van eenigheid van de Gereformeerde Kerk, vastgesteld en bekrachtigd in de Synode Nationaal, gehouden te Dordrecht in den jaren 1618 en 1619 en die geheel overeenkomen met het waarachtige woord van den Drieëenigen en onveranderlijken Verbonds God, met welke formulieren wij verwerpen alle menschelijke woorden en alle wetten die men zoude willen invoeren om God te dienen, en door dezelve de conscientien der menschen te binden, en ons voegen bij de ware kerk op wat plaatsen God dezelve gesteld heeft, of ook mogt vergaderen en ons alzoo af te scheiden van diegenen die niet van de kerk zijn, en dus onze namen uit Ul. doopen- en lidmatenboek uit te schrappen."

Waarom zoo lang met de inzending van dit officiële, en in zijn bewoordingen zoo karakteristieke, stuk is gewacht?

Dat verklaart tenslotte een begeleidend schrijven van J. H. de Jong, zoon van den assessor:

„Aan den Kerkeraad der Hervormde Gemeente Almkerk en Emmichoven.

Mijne Heeren!

„Hiernevens bekomt UEd. de lijst van namen der afgescheidenen van de gemeente Almkerk en Emmichoven. Wij hebben daar toch van de meeste onzer bekend was dat wij waren afgescheiden met deze inzending tot nu toe gewacht en wel ter voorkoming van een vermoeden hetwelk wel eens elders geuit werd alsof de afgescheidenen uit overceiling, onbedacht of door verleiding van anderen tot die stap gekomen waren. De President uwer vergadering en Predikant der hervormde gemeente te dezer plaatse is bij het doen der huisbezoeking in de gelegenheid geweest te onderzoeken of zulks ook onder ons had plaats gehad en of er ook onder ons waren die wensten weder te keeren."

„Tans zenden wij UEd. de lijst, doch daar dezelve eenigzins bemorst is heb ik de eer UEd. hierbij een kopie van de namen der onderteekenaars

te doen toekomen, terwijl ik mij met toewensching van ootmoed en een wandelen in de paden der uitverkorenen noem.

Mijne Heeren,

UEd. dienaar J. H. DE JONG.

Almkerk, den 20 September."

September 1836 (volgens andere gegevens).

„De grootste helden zijn de minst bekende" heeft eens iemand gezegd.

Let ge even op die dateering, dan ontroert u de stille heldhaftigheid van deze vergeten 400, — ze hebben hun handteekening gezet in den tijd na Juli 1836, toen erger dan te voren een woedende vervolging tegen hen was ontlokt, en er geen twijfel meer overbleef aan de houding van het Gouvernement!

De gemeente, die reeds veel leed, verklaart zich dan, midden in de verdrukking, volkomen bereid te deelen in het lot van haren predikant.

„Te Almkerk is Meerburg gedagvaard, dog hij oefent nog al voort, wordt dan weggejaagd, ontvlucht, hervat het werk, wordt weer weggejaagd, en nieuwe proces-verbalen zijn er het gevolg van." (Pape, 27 Aug. '36).

Toch wankelen deze menschen niet, want zij kennen hun Verbonds God.

En daarom gaan zij voort naar Gods eisch, gelijk ook Ds Gezelle Meerburg, na veel ellende, nog voor zijn rechters getuigt²⁾:

„WelEdele Heeren President en Regters!

„Gedagvaard zijnde om in persoon heden voor uwe regtbank te verschijnen ten einde mijne middelen van verdediging voor te dragen en gevonnisd te worden over een wanbedrijf mij ten laste gelegd, verzoek ik het mij niet ten kwade te duiden dat ik niet persoonlijk compareer, te meer daar mijne en anderer ondervinding geleerd heeft dat persoonlijke tegenwoordigheid of afwezigheid zoomin als het voordragen van de middelen van verdediging en het niet voordragen derzelve, enige verandering meer maken in de uitspraken van de regtbank.

„Ik heb zonder bekomen autorisatie den 11 Juni l.l. voor de afgescheidene gemeente van de Werken gepredikt, en wat God de Heere ons beveelt in Zijn Woord, daartoe meenen wij geen menschelijke autorisatie te behoeven, indien ik misdadig ben, dan waren het onze voorvaders ook, dan waren het de Apostelen des Heeren, dan was het de Heere Christus zelf.

„Ik wensch dat de regtbank in dezen zulk eenen uitspraak [? B.] doen zal, als zij te geenen dage voor den regtersstoel van Christus verschijnende, zoude wenschen gedaan te hebben.

WelEdele Heeren President en Regters

Uw WelEdelens onderdanige Dienaar

G. F. GEZELLE MEERBURG V.D.M.

Almkerk, 6 Juli 1837."

W.

R. B.

1) Deze acte van Afscheiding is met de onderteekeningen opgenomen in „Herdenken en Danken", een geschriftje dat in 1935 te Nieuwendijk is uitgegeven ter herdenking van de Afscheiding. Het originele stuk (niet de kopie van De Jong) berust in het archief van de Ned. Herv. Kerk te Almkerk.

2) Deze brief bevindt zich in het R. Archief te 's-Hertogenbosch (Arch. Gerechtshof, dossier 98, no. 7485).

In dit slotartikel is gebruik gemaakt van enkele gegevens uit andere archieven, daar Pape's correspondentie met Janssen in 1836 voor ons aan betrekken begint te verliezen.

STEMMEN UIT "ONZE KERKEN" ONS JEUGDWERK.

In dit blad wordt hier gepubliceerd een gedeelte van het schrijven van de drie Jeugdbonden, dat o.a. te beschouwen is als 't antwoord op de brochure van Ds Teeuwen.¹⁾

Wie deze brochure heeft gelezen, weet, dat Ds Teeuwen o.a. heeft gewezen op de instelling van een jeugddeputaat en de organisatie van de indifferente jeugd.

Het antwoord van de drie Jeugdbonden is nu gegeven. Dit is zoo eenvoudig en duidelijk gesteld, dat hier geen aanleiding is voor verschillende uitleg! Waarbij komt, dat in de pers, o.a. door Prof. Dijk, over deze brochure breedvoerig is geschreven. Wij handhaven dan ook onze principiële vorming.²⁾ Geen enkele zwenking ten koste hiervan!

Ook niet om hiermee de indifferente jeugd te trekken. Het jeugdwerk in ons eigen land, maar ook in andere landen, toont ons duidelijk, dat er weinig heil van principiële studie der beginselen te wachten is, indien dit in een of anderen vorm ondergeschikt gemaakt moet worden.

Wie de kern wil behouden, waarom het in ons werk gaat, zal toestemmen, dat „verandering van koers" te veroordeelen zou zijn.

Toch ben ik blij, dat Prof. Schilder mij de gelegenheid geeft, om op 'n enkel punt terug te komen. Het instellen van 'n jeugddeputaat zien wij niet als juist, maar wel moeten we er aan meewerken om het contact tusschen de kerk en onzen jeugdarbeid groter te doen worden. Om u nog even in herinnering te brengen hoe de Besturen van de drie Jeugdbonden dit zien, verwijs ik naar het gedeelte, dat hierboven, uit ons schrijven, werd overgenomen.

In 't kort samengevat: versterking van het contact tusschen den predikant, kerkeraad en onze jongens en meisjes. Om het contact tusschen twee partijen te ver-

grooten, en belan
heél mo
niet te l
De Pr
Velen
wij van
al van h
a.s. prec
De Pr
De pl
ouderlin
goed, d
Dat wil
diakener
meente
inspanni
zijn gez
Dan c
— de t
vraagst
't is n
Die ui
diakener
arbeid.
En —
kerkers

Wann
gen wi
gen, die
jeugdbon
vloed v
Kerk

„De
ling i
gewez
Niet
weg, J
eenig
bekeet
zijn o
tuut.
en ke
Deze
van den
venhage
dezelde
Hierin
nu in o
stroomin
jeugd, s
schen d
Nu lo
worden
Op ve
dat aan
hij op
Verder o
den kerk
ge vraag
„neen" i
zien, d
meisjes,
Dit w
zouden v
kant of
zou het
weer na
werkver
schrijven

Enkel
onze mei
gandawe
er nog a
werk van
jes: „A
kant kor
vuur ont
Zoo m
De jor
maar de
zij de j
dooft, m
Dat ki
Dat ke
Mag i
Wanne
ring hou
door der
vraagde
zooveel l
gens en
is tot eer
Wanne
weten al
dit zwa
iemand,
op de ho
'n And
Wanne
de predi
'n plaats
over in
moet er
dagen 'n
grootste
Wanne
om prop
men arb
winnen, c
in de gen
hun med
is toch n
Kom n
vuring"
onze me
daar heb
met ons
Het is
niet kan

toewensching
paden der uit-

H. DE JONG.

e gegevens).
bekende" heeft

ontroert u de
ten 400. — ze
den tijd na
een woedende
l, en er geen
ding van het

verklaart zich
ig, volkomen
en predikant,
naar, dog hij
gejaagd, ont-
r weggejaagd,
t gevolg van."

niet, want zij
is eisch, gelijk
ellende, nog

(regters).
heden voor
le mijne mid-
ten gevonnisd
ten laste ge-
ide te duiden
le meer daar
erd heeft dat
afwezendheid
middelen van
erzelve, eenige
raken van de

e den 11 Juni
in de Werken
as beveelt in
menselijke
misdadig ben,
k, dan waren
was het de

u zulk eenen
geenen dage
verschijnende,

ters
enaar
BURG V.D.M.

K. B.

nderteekeningen
schrijftje dat in
lenking van de
e van De Jonge)
te Almkerk.
te 's-Hertogen-
(S).
de gegevens uit
met Janssen in
en.

RKEN

gedeelte van
lat o.a. te be-
hure van De
veet, dat De
lling van een
indifferente

n is nu ge-
geld, dat hier
leg! Waarbij
jk, over deze
handhaven
Geen enkele

zugd te trek-
maar ook in
r weinig heil
wachten is,
geschiedt ge-

in ons werk
van koers"

] de gelegen-
komen. Het
det als juist,
om het con-
heid groter
rinnering te
gdbonden dit
terboven, uit

het contact
e jongens en
rtijen te ver-

grooten, vraagt dit dikwijls van beide kanten arbeid en belangstelling. Dit „schijnt“ in dit geval toch wel heel moeilijk, vooral omdat we den kring van de kerk niet te begrensd willen nemen.

De Professoren!

Velen zijn overbelast met arbeid en toch — vragen wij van hen belangstelling voor het jeugdwerk, vooral van hen, die meer arbeiden aan de vorming van onze a.m. predikanten.

De Predikanten!

De plaats van onze vrouwen en meisjes is niet in de ouderlingen- of diakenenbank, maar we weten heel goed, dat de taak van de kerk zich steeds uitbreidt. Dat wil ook zeggen, dat de predikanten, ouderlingen, diakenen meer werk krijgen. Op Zondag gaat de gemeente rustig naar de kerk, maar wat een geestelijke inspanning, studie, tijd heeft het den Ds gekost, voor zijn gemeente goed voor te gaan.

Dan de catechisatie, huisbezoek, vergaderingen en — de tijd tot studie, die noodig is om niet buiten de vraagstukken van onzen tijd te blijven staan.

„Is maar 'n enkele greep!“

Die uitbreiding geeft ook aan de ouderlingen, en de diakenen, wanneer zij „ambtsdragers“ zijn, veel meer arbeid.

En — toch vragen wij van den predikant en de kerkeraadsleden steun voor onzen arbeid.

Wanneer wij terug zien in ons bondsleven, dan mogen wij allereerst God danken voor de groote zegeningen, die wij van de kerk hebben ontvangen. Zijn onze jeugdbonden in principe niet te danken aan den invloed van de kerk!

Kerk en jeugd.

„De kerk op hare plaats in het leven en de jongeling in dit verband op zijn plaats, door God hem gegeven: dat was en is de Bondsdeed.“

Niet wij zelf kozen ons, maar God wees ons den weg. En uit gehoorzaamheid zou de Jongelingsvereniging zijn, niet naar Methodistische dwaling een bekeeringsinstituut, even weinig als zij thans kan zijn een vredesinstituut, maar een opvoedings-instituut. Tot hulp en onder de leiding, ook van gezin en kerk.“

Deze woorden sprak de heer Zijlstra als voorzitter van den J. Bond op den veertigsten Bondsdag te 's-Gravenhage 1928 en onze Meisjesbond heeft in 1918 in dezelfde lijn gesproken.

Hierin is onder ons geen verandering gekomen. Doch nu in onzen tijd de geesten van de anti-christelijke stroomingen de kerk bedreigen, dus ook hierin de jeugd, stellen we de vraag: „Moet het meeleven tusschen de kerk en de jeugd niet versterkt worden?“

Nu kan dat „meeleven“ in verschillende vormen worden opgevat.

Op vele plaatsen is het nog zoo met ons jeugdwerk, dat aan den predikant het verzoek wordt gedaan, of hij op 'n jaarvergadering 'n kort woord wil zeggen. Verder ontvangen de Ver. een- of tweemaal bezoek van den kerkeraad. Daar zijn we dankbaar voor. Maar als ge vraagt, of dit voldoende is, dan moeten we hierop „neen“ antwoorden. De praktijk laat in vele gevallen zien, dat het schadelijk werkt op onze jongens en meisjes, indien er niet meer contact is.

Dit wil in 't geheel niet zeggen, dat we er op aan zouden willen dringen, dat het bezoek van den predikant of ouderling vermenigvuldigd moet worden. Dat zou het werk van beide partijen schaden! We denken weer aan „overbelasting“. Daarom geen onnoodige werkvermeerdering! Alleen — in den geest van ons schrijven meewerken, dan bereiken we al veel.

Enkele weken geleden was ik in 'n vergadering van onze meisjes in een van de groote steden. Onze propaganda week moest worden gehouden. Op m'n vraag of er nog al belangstelling en medewerking was voor dit werk van de predikanten, antwoordde een van de meisjes: „Ach, de belangstelling moet altijd van onzen kant komen. Er wordt nooit eens van de andere zijde vuur ontstoken, dat ons verwarmt“.

Zoo moet het niet zijn.

De jongens en meisjes moeten niet altijd „vragen“, maar de kerk moet hierin haar roeping verstaan, dat zij de jeugd mede activeert, niet het enthousiasme dooft, maar aanvuurt tot verdere ontplooiing.

Dat kan op zulke eenvoudige wijze.

Dat kost zoo weinig tijd en inspanning.

Mag ik 'n enkel voorbeeld hiervan geven?

Wanneer de jeugdverenigingen haar jaarvergadering houden, wordt er dan 's Zondags in de gemeente door den predikant wel eens 'n zegen hierover gevraagd? Wijst hij er dan op, dat de jeugd hierbij nog zooveel leiding noodig heeft, vraagt hij of God de jongens en meisjes wil helpen, opdat zoo'n vreugdeavond is tot eer van God?

Wanneer zoo'n avond hier niet aan beantwoordt (we weten allen hoe gemakkelijk dit kan gebeuren) wordt dit zwakke punt met de leden besproken door iemand, die hierin onze jonge menschen begrijpt en op de hoogte is van het doel van ons werk.

'n Ander punt!

Wanneer het tegen onze Bondsdagen gaat, denken de predikanten er dan aan, om dit werk ook 'n keer 'n plaats in hun gebed te geven? En — wat staat hierover in onze Kerkbode's? Ons Gereformeerde volk moet er nog meer op gewezen worden, dat er op zulke dagen 'n stuk jeugdleven zich ontwikkelt, dat van de grootste betekenis is.

Wanneer de jongens en meisjes er op uittrekken, om propaganda te voeren, doch dikwijls na moelzamen arbeid weinig resultaat hebben, om de leden te winnen, die bij ons behooren, waar vinden zij dan steun in de gemeente? Och, er zijn veel predikanten, die door hun medewerking hen weer moed inblazen, doch hier is toch nog heel wat schade in te halen!

Kom maar eens in de steden en dorpen waar „aanvuring“ plaats heeft! Vol blijdschap heb ik dikwijls onze meisjes hooren zeggen: „Ja, maar aan Dominé, daar hebben we 'n reuze-steun aan. Hij werkt in alles met ons mee!“

Het is om God te danken. Als de jeugd op die manier kan spreken. Er wordt wel eens gezegd, dat de

invloed van den predikant op de jonge menschen niet groot is, doch dat is niet waar! Luister maar naar de gesprekken van onze jongens en meisjes als zij 'n Ds hebben, die door zijn prediking, catechisatie-onderwijs dicht bij hen staat. Op 'n rond-Hollandsche manier zeggen ze dan: „'t is een fijne kerel!“

En de jongen of het meisje, dat op dien leeftijd dikwijls niet „theologisch“ is aangelegd, zal steeds meerdere belangstelling gaan toonen voor wat Ds hen leert.

In dien zin kunnen onze predikanten ook 'n grooten invloed uitoefenen op ons jeugdwerk. 'k Ben er van overtuigd, indien we van allen de volle medewerking hadden, niet alleen de interne kant van onzen arbeid hierbij zou winnen, doch ons ledental zou met honderden stijgen!!

Zien we ons jeugdwerk nu in 't juiste licht, dan hebben de Besturen van de Jeugdbonden toch niet te veel gevraagd!

Wanneer Ds Teeuwen in zijn brochure schrijft over de activeering van het jeugdwerk door onze predikanten, dan zegt hij o.a. dit:

„Desnoods moet de predikant van andere werkzaamheden dan maar gedeeltelijk ontlaat worden. Maar men houde zich aan den stelregel: de jeugd gaat voor“.

Hiermee kunnen wij niet instemmen. Dan vreezen we, dat er aan de jeugd 'n plaats wordt toegekend, die God haar niet heeft gegeven.

'k Gelooft ook niet, dat onze jongens en meisjes zich zoo op den voorgrond willen geplaatst zien.

Eenige weken geleden werd een van onze jonge predikanten in 'n groote stad benoemd tot eere-voorzitter van de J. V. Hij heeft deze functie met groote vreugde aanvaard, o.a. omdat hij zag, dat het van groot belang is, dat deze functie wordt bekleed door een ambtsdrager der kerk. De kerk vormt nog steeds de belangrijkste factor in het doel dat de J. V. nastreeft. (De M. V. moet ook hierin begrepen worden. M. P.) Terwijl politieke en maatschappelijke organisaties opkomen en weer verdwijnen, is de kerk nog steeds het bolwerk, dat stand houdt tegen de horden van den antichrist. Spr. hoopte in staat te zijn veel voor het Geref. Jeugdwerk te kunnen doen en zeide zijn volle medewerking toe“.

Hitler, Mussolini, Stalin hebben kans gezien om in enkele jaren de jeugd aan zich te binden. Zulke jeugdvorming en jeugdbinding veroordeelen wij. We zien niet alleen hoe dit wrekt op het jeugdleven van de jongens en meisjes, maar heel het leven wordt uit het verband gerukt, waarin God het heeft geplaatst.

Doch we zullen allen toestemmen, dat de invloed van „de geesten dezer eeuw“ niet aan onze jeugd voorbij gaat. De weg om ze op te voeden tot Calvinistische mannen en vrouwen is niet gemakkelijk. Dit kan alleen in Gods kracht.

Maar God vraagt van de ouderen, dat zij de jeugd zullen omvatten, niet alleen laten staan in hun arbeid, doch hen tegemoet komen om samen in gebondenheid aan Gods Woord te arbeiden.

Als de jeugd dan in 't geloof zegt:

„Bouwen is de zin van 't leven,
Bouwen aan het komend Rijk
Naar 't bestel in 't Woord gegeven:
Kerk van Christus, veil'ge wijk:
Heer, wil Gij in ons verbreken
Wat die komst verhind'ren zou;
Dat w' Uw vaandelen opsteken
Wéérbaar, tot den dood getrouw“.

(A. Wapenaar.)

Dan zal de gemeente hierin zien 'n vervulling van het lied, wat wijst op den rijkdom van den doop.

„God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
„Maar eeuwig Zijn verbond gedenken“.

Dat verbond is de rijkdom van de kerk, die zij met alle kracht zal moeten trachten te behouden. Dat verbond is ook de rijkdom van ons jeugdwerk. Daarom slaan wij de handen ineen en werken samen om de troepen te vormen, die straks moeten staan in „'s Konings Dienst“.

Declaratorium.

Bondsdag van de meisjes te Groningen. M. P.

1) Ik nam een gedeelte op: zoo mogelijk bezie ik later de zaak in haar geheel. K. S.

2) Ter voorkoming van misverstand: ds Teeuwen wilde daaraan niet te kort doen. K. S.

Geachte Redactie,

Nadat ondergeteekende enkele brieven aan de Redactie heeft gezonden, werd hem de gelegenheid geboden een „Ingezonden“ in „De Reformatie“ te plaatsen, naar aanleiding van het bericht „Ter Verontschuldiging“, voorkomende in het nummer van 3 November 1939. Hierin werd beweerd, dat het artikel over de „Camera Obscura“ geheel was overgenomen uit het boek van Carl Scharten: „De Roeping der Kunst“.

De juiste toedracht van deze zaak is de volgende.

Ondergeteekende schreef in Juni 1939 voor „De Reformatie“ een artikel over de Camera Obscura. Dit artikel bestond uit enkele getikte folio vellen. Door onbekende oorzaak is mijn inleiding op vel no. 1 weggegaan en het geciteerde gedeelte van Carl Scharten's artikel („De geheimen van de Camera Obscura“, voorkomende in „De Gids“ van 1914, deel III), alléén overgenomen. Schrijver, datum en tijdschrift waren allen op vel no. 1 vermeld.

Een verzuim van Redactie of drukker is dus de oorzaak van de onjuiste betichting van plagiaat.

J. H. KRUIZINGA.

Naschrift. We willen inzender, die aandringt, de gelegenheid tot dit „verweer“ niet ontnemen. Overtuigen zal hij wel niemand doen. „De Gids“-artikelen van Scharten zijn later gebundeld in „De Roeping der Kunst“. Inzender erkent zelf, dat zijn copie heel gewoon begon met vel no. 1. Daárop stond ook de titel. Hoe kan een titel staan op een vel, dat niet

als vel 1 bedoeld is, hoewel het dan weer wel met het cijfer 1 genummerd is? Inzender verzekert nu, dat schrijver, datum en tijdschrift op vel no. 1 vermeld stonden. Dat moet dan vel 1 min 1 zijn: vel nul mis-schen? Wat als vel 1 binnenkwam, is in zijn geheel gezet, en gedrukt. Daar is niets aan veranderd. Proef is normaal toegezonden, en teruggekomen. Dacht inzender bovendien, dat wij een artikel zouden plaatsen van zooveel vellen als we geweten hadden, dat het van a tot z van de hand van een ander was, dan de man, die zijn naam er onder schreef? Let wel, er stond niet Scharten, maar Kruizinga onder. Noch redactie, noch drukker treft een verwijt: van de copie is héusch geen stukje afgeknipt. Als we geweten hadden, dat het stuk van een ander was, hadden we aan plaatsing geen moment gedacht. Zelfs de aanhalingsteekens onthaken. Redactie.

Wil ds Teeuwen de principiële vorming „verdunnen“?

We hoorden verzekeren, dat ds Teeuwen, die over aard en werkwijze onzer jeugdverenigingen zijn stem deed hooren, zoo geschreven had, dat het noodig was, tegenover hem de principiële vorming te handhaven. Dat verwonderde ons eenigermate: iemand, die juist de kerken nauwer bij den arbeid der jeugdbonden wil betrokken zien, kan toch niet wel tegelijkertijd de principiële vorming willen zien verdwijnen? Het is daarom hilijs, dat we ds Teeuwen zelf zich nader hooren verklaren. Daartoe biedt een artikel van zijn hand in „Geld. Kh.“ gelegenheid. We nemen daar volgende gedeelten uit over:

Het is niet waar, dat wij „terwille van de indifferente jeugd onze vorming begeeren te verdunnen“. Zoals deze zinsnede daar staat, is zij al weer tendentius, evenals het woord „verwateren“, dat in het jeugdrapport schering en inslag is. Wij begeeren geen water in den principiëlen wijn te doen. Maar wij verzetten er ons evenzeer tegen, dat vooreen zeer breede schare van geref. jongelui de principiële wijn te kop-pig geschonken wordt. En dat waarlijk niet omdat men (hoe men ook lastere) minder principiël-gereformeerd zoude zijn. Maar alleen uit paedagogisch en psychologisch oog-punt. En daaruit alleen.

Juist degenen, die zich met hart en ziel geven aan de oplossing van het indifferentievraagstuk, zijn zij, die al hun krachten inspannen ook voor het plaatselijke bestaande vereenigingswerk. En het is een absoluut verkeerde voorstelling deze mannen te gaan beschouwen als Bondsverraders nummer een, twee, drie, enz.

En daarom smart het hen zoo, dat het Bondsbestuur zoo weinig open staat voor hun inzichten, dat een broederlijk gesprek zelfs niet eens mogelijk kan zijn. De Bondsvoorzitter klaagt nogal eens over wantrouwen, dat ons kerkelijk leven vergiftigt. Ik heb die klacht leeren verstaan inzonderheid toen ik de bespreking las, die op mijn brochure gevolgd is. En ik zal prof. Groshede altijd dankbaar zijn, dat hij het onomwonden in „De Heraut“ uitsprak, dat er voor zulk een wantrouwen geen enkele reden bestond.

En weer sluit ik mij aan bij de woorden van den Bondsvoorzitter: al die strijd moet voortkomen worden. Inderdaad, al die strijd had kunnen voorkomen worden, als men van meetaan een opener houding had aangenomen.

Ik begrijp volkomen, dat groote organisaties als onze Bonden zich niet dadelijk kunnen voegen naar allerlei stemmen, die hier en daar opgaan. Ik heb altijd nadrukkelijk betoogd —: heeft men een beter inzicht, niemand die zoo gaarne zijn meening voor beter prijs zal geven als ondergeteekende. Maar dat men met volkomen negatie van concrete voorstellen, terwijl men N. B. zelf om concrete voorstellen gevraagd heeft, terwijl het aantal leden van den Bond achteruitstort en de indifferente hand over hand toeneemt, — zijn gang zou gaan en een stok achter de deur gaat zetten — dat is toch wel heel erg.

En hier raken wij het zwakke punt in onze jeugd-organisaties.

Het zwakke punt is: dat er te weinig openheid is.

Ik bedoel natuurlijk niet openheid voor allerlei stemmen en richtingen, die ons principiële leven schade zouden doen.

Maar er is te weinig welwillendheid en te weinig openheid voor diegenen, die met de besturen ons gereformeerde leven van harte liefhebben, al hebben zij op bepaalde louter organisatorische vragen een andere visie. Bewijs: dat men dadelijk begint met iemands principiële zuiverheid in 't-geding te brengen.

En het is juist deze manier van optreden, die zooveel schade doet. Die ook vervreemding en verbittering onder broeders van 't zelfde huis in de hand werkt.

Ik kan niet nagaan, in hoeverre de klacht over te weinig contact zin heeft, en gegrond is. Het is er mij slechts om te doen, de bedoeling van ds Teeuwen te doen kennen. Zijn artikel bevat ook nog deze opmerkingen:

Onze tijd is nu eenmaal een heel andere dan van veertig jaar geleden. Toen was de positie van ons gereformeerden op het terrein van ons staatkundig, maatschappelijk en sociale leven veel sterker dan nu het geval is. De glorie en de nabloei van den Kuiper-